

Actieplan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden

2018-2020

PI Beveren

1. Proces om tot actieplan te komen

In navolging van het decreet op de organisatie van hulp- en dienstverlening van 2013, is dit alweer het derde actieplan voor de gevangenis van Beveren, met een looptijd van september 2018 tot december 2020.

Bij de voorbereiding van dit actieplan zijn we vertrokken vanuit een aantal thema's en processen die de afgelopen periode op de voorgrond kwamen of waarover een groot enthousiasme leeft bij medewerkers. De leden van het beleidsteam kregen op voorhand een oefening die zij met hun medewerkers konden maken ter voorbereiding van de eerste bijeenkomst. Op 19 april 2018 kwamen we met het beleidsteam een eerste keer samen om deze oefeningen samen te leggen. Een laatste bespreking vond plaats op 4 september 2018 waarna het actieplan gefinaliseerd werd.

Zoals in vorige jaren kiezen we ervoor om te werken met een beperkt aantal overkoepelende doelstellingen, waar diverse diensten hun kar aanhangen. Daarnaast behouden we domeinspecifieke uitdagingen die vertrekken vanuit de respectievelijke werkgroepen en/of organisaties.

Werken in een gevangenis is niet evident. We zijn de afgelopen jaren geconfronteerd met tal van veranderingen zoals een rationaliseringsoefening binnen justitie, tal van stakingsacties, verzwaring van populatie, verschuivingen binnen onze partnerorganisaties en in het reguliere groepsaanbod. Toch zie ik elke dag het enthousiasme van hulpverleners, lesgevers, vormingswerkers en vrijwilligers. Het doet me enorm plezier dat ik, als beleidscoördinator, mag samenwerken met een dergelijk team en ik kijk er dan ook naar uit om samen aan de slag te gaan met dit actieplan.

Dana Mariën

Beleidscoördinator hulp- en dienstverlening aan gedetineerden - PI Beveren

Aan het opstellen van dit actieplan werkten mee, de leden van het beleidsteam:

1. Carina Corné – teamverantwoordelijke VDAB
2. Gino Campenaerts – sportfunctionaris De Rode Antraciet
3. Niels Jans – onderwijscoördinator VOCVO
4. Tinneke Voets – teamverantwoordelijke JWB
5. Wendy Dossche – teamleider forensische zorg CGG eclips
6. Dana Mariën – beleidscoördinator hulp- en dienstverlening

En

7. Lien De Clercq – Moderator

En hun respectievelijke teams.

2. Actieplan 2018-2020

Binnen dit actieplan zullen we rond 4 thema's werken:

- 1) Participatie
- 2) Geïsoleerde gedetineerden
- 3) Directie sociaal omgeving
- 4) Radicalisering

Een aantal van deze thema's zijn met elkaar verbonden. Zo zullen een aantal van de geïsoleerde gedetineerden ook gedetineerden zijn met een terro-statuuut. En is het van belang om in te zetten op de directie sociaal omgeving om gedetineerden niet eenzaam en geïsoleerd te laten worden.

De **eerste strategische optie** is **participatie**. We willen gedetineerden meer betrekken tot de uitbouw van het groepsaanbod hulp- en dienstverlening. Op welke manier kunnen gedetineerden input geven? Hoe zorgen we ervoor dat participatie ook echt een vorm van inspraak is en geen schijnparticipatie?

In PI Beveren werd drie jaar geleden een sleutelfigurenwerking opgestart met gedetineerden. Door personeelwissels en een focus op het optimaliseren van ons aanbod heeft de opvolging van deze werking minder ruimte gekregen het afgelopen jaar. Daarom maken we hier een expliciete doelstelling van.

1. We verkennen de participatiemogelijkheden voor de doelgroep van gedetineerden in de uitbouw van het groepsaanbod hulp- en dienstverlening.		
Acties:		
<ol style="list-style-type: none">1. We optimaliseren de werking van de sleutelfiguren door tegen begin 2019 een vernieuwd en duidelijk kader voor de werking uitgewerkt te hebben.2. We passen deze methodologie toe en evalueren dit systematisch binnen de CORT¹-werking.3. We betrekken de gedetineerden bij de organisatie en evaluatie van het onderwijsaanbod door aan te sluiten op het gedetineerdenoverlegorgaan en overleg sleutelfiguren.4. We verkennen de mogelijkheid om gedetineerden door medegedetineerden te onthalen en uitleg te krijgen over de werking van de gevangenis.<ol style="list-style-type: none">a. Tegen december 2018 heeft er een proefproject onthaal door medegedetineerden plaatsgevonden.b. Tegen juni 2019 is er een evaluatie uitgevoerd en worden op basis hiervan afspraken gemaakt.		
Trekker		<ol style="list-style-type: none">1. Cultuurfunctionaris2. Cultuurfunctionaris3. Onderwijscoördinator4. Sportfunctionaris
Betrokkenen		Alle leden van het CORT, Justitie, sleutelfiguren
Timing		<ol style="list-style-type: none">1. Maart 2019

¹ CORT: coördinatieteam

		2. Continu 3. Eenmaal per jaar aansluiten op overleg 4. a) eind 2018 b) juni 2019
	Kosten	Personeelsinzet
	Indicator	1. Document rond werking sleutelfigurenwerking 1-3. Verslaggeving CORT 4. Verslaggeving

De **tweede strategische optie** heeft betrekking op wat we momenteel **geïsoleerde gedetineerden** noemen.

Eind 2017 werd er vanuit de werkgroep directe sociaal omgeving gestart met een oefening waarbij we na gingen hoeveel gedetineerden weinig tot geen sociaal contacten hadden. Deze oefening werd begin 2018 herhaald en uitgebreid. Hieruit bleek dat ongeveer 10% van de gedetineerden geïsoleerd is. Tijd om deze thematiek dus verder onder de loep te nemen. We willen onszelf de tijd geven om gefaseerd met deze thematiek aan de slag te gaan waardoor we op dit moment niet kunnen bepalen wat we precies gaan doen.

2. We werken een plan van aanpak uit met betrekking tot de doelgroep van 'geïsoleerde' gedetineerden, waarin we verduidelijken hoe we hulp- en dienstverlening ten aanzien van deze doelgroep zien.		
Acties: Bespreking van de thematiek op het beleidsteam in najaar 2019, waarop we de te volgende stappen bepalen.		
	Trekker	Beleidscoördinator
	Betrokkenen	Nog te bepalen binnen proces. Er zal een aparte werkgroep opgericht worden.
	Timing	In december 2019 is een eerste overleg doorgegaan
	Kosten	
	Indicator	Nota waarin we begrippen verduidelijken maar ook hoe we hulp- en dienstverlening aanbieden ten aanzien van deze doelgroep.

De **derde strategische optie** focust zich op de **directe sociaal omgeving** van gedetineerden want een partner, kinderen, familie en vrienden zijn belangrijk voor gedetineerden. Niet enkel tijdens de detentie maar ook bij de overgang van binnen naar buiten. De afgelopen vier jaar zijn er al tal van initiatieven en stappen ondernomen. Er is zeker ruimte voor verbetering en om die reden kiezen we ervoor om deze thematiek op te nemen in het actieplan. We leggen de focus op het maken van verbinding met de context van de gedetineerden.

3. JWB besteedt meer aandacht aan het netwerk van de gedetineerde in de eigen begeleidingen.

Acties:		
1. JWB focust meer op sociaal bezoek waarbij het netwerk van de gedetineerde wordt uitgenodigd op een gezamenlijk gesprek.		
2. We verkennen de mogelijke samenwerking met LUS vzw.		
3. JWB zet verder in op de uitbouw van activiteiten voor de directe sociaal omgeving van gedetineerden.		
	Trekker	1-3 team JWB
	Betrokkenen	Leden werkgroep directe sociaal omgeving
	Timing	1-3 continu proces
	Kosten	
	Indicator	1. vergelijkende cijfers tussen dossiers waarbij TB inschat dat er een meerwaarde is voor het betrekken van het netwerk enerzijds en de dossiers waarbij dit effectief gebeurt anderzijds. 2. Verslaggeving / overleg met LUS vzw 3. Aantal activiteiten dat jaarlijks wordt georganiseerd en vergelijking tussen 2018-2020.

Voor onze **vierde strategische optie** kiezen we om te werken rond **radicalisering**. De doelgroep van geradicaliseerde gedetineerden zijn een relatief nieuwe doelgroep. Het afgelopen jaar hebben we ons al over deze thematiek en doelgroep gebogen met het beleidsteam toch voelen we de noodzaak om deze materie nog verder op te volgen en er een doelstelling rond op te maken.

4. We werken een beleid uit rond radicalisering, op maat van PI Beveren.		
Acties:		
1. Begin 2019 maken we een oefening omtrent de noodzakelijkheid van een mogelijk proactief aanbod voor deze doelgroep.		
2. We maken een nota waarin we verduidelijken hoe we hulp- en dienstverlening aanbieden ten aanzien van gedetineerden die op een langdurig individueel veiligheidsregime (IBVR) verblijven. <ul style="list-style-type: none"> a. We bevragen gedetineerden op IBVR over het effect van dit regime. b. We bevragen de betrokken directe sociaal omgeving over hun ondersteuningsnoden, specifiek m.b.t. dit regime. c. We stemmen af met justitie wat voorwaarden voor deelname zijn voor deze groep. 		
3. We investeren in opleiding van onze medewerkers. <ul style="list-style-type: none"> a. In 2018 voorzien we een vormingsmoment voor eerstelijns werkers m.b.t. radicalisering. b. In 2019 organiseren we een lezing voor medewerkers waarbij een blik op de islam centraal staat. 		
4. We onderzoeken hoe we preventief kunnen werken t.a.v. radicaliseringsprocessen bij gedetineerden. <ul style="list-style-type: none"> a. We gaan op zoek naar partners. 		

<p>b. We organiseren jaarlijks twee activiteiten waarbij we uitdrukkelijk als doel stellen om 'een brede blik op islam' aan te bieden.</p> <p>5. We bekijken in het najaar 2018 op welke manier geradicaliseerde gedetineerden kunnen deelnemen aan het groepsaanbod sport en houden hier rekening met de veiligheidseisen vanuit FOD Justitie. We doen dit zowel voor het groepsaanbod in de sporthal als voor de fitness.</p>	
Trekker	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beleidscoördinator 2. Beleidscoördinator 3. Beleidscoördinator 4. Cultuurcoördinator 5. Sportfunctionaris
Betrokkenen	<ol style="list-style-type: none"> 1. leden beleidsteam 2 a/b) leden beleidsteam + Moderator vzw c) directie gevangenis 3. / 4. CORT 5. Activiteitenondersteuners , justitie
Timing	<ol style="list-style-type: none"> 1. maart 2019 2. eind 2019 3. a) oktober 2018 b) oktober 2019 4. start najaar 2018 5. najaar 2018
Kosten	
Indicator	<ol style="list-style-type: none"> 1-2. Nota 3. Minstens 70% van medewerkers (beoogde doelgroep) heeft opleiding / lezing gevolgd. 4. De organisatie van het aanbod. 5. Aanpassing sportaanbod.

3. Organigram

Hieronder kunt u de huidige overlegstructuur terugvinden. Het is de overlegstructuur m.b.t. de uitbouw, opvolging, evaluatie van het hulp- en dienstverleningsaanbod aan gedetineerden. Dit actieplan wordt opgevolgd door het beleidsteam maar bepaalde acties zijn ook gelinkt aan themaspecifieke werkgroepen.

